

aan:
datum: 21 april 2021
onderwerp: Omgaan met water in Heemskerk
van: Dhr. C. Leerlooijer
direct nummer: 14 0251
registratienr.:
in afschrift aan:

MEMO

1) Aanleiding

Door de klimaatverandering veranderen de neerslagpatronen in Nederland. In de kuststrook valt jaarlijks meer regen en ook de intensiteit van de buien neemt toe. De gemeente Heemskerk heeft de plicht om zorgvuldig om te gaan met de neerslag binnen het eigen gebied. De zorgplicht geldt ook voor het grondwater dat aangevuld wordt door deze neerslag. Beide zorgplichten zijn vastgelegd in de Waterwet (2009) artikel 3.5 en 3.6. Daarnaast heeft de gemeente zorgplicht voor vuilwater (Wet milieubeheer Artikel 10.33). De zorgplichten zijn uitgewerkt in het beleidsplan van de gemeente Beverwijk en Heemskerk met de titel 'Verbinden met water' (2017).

Bij het uitdragen van het beleid van de gemeente is het van belang om uit te leggen wat de consequenties zijn voor de verschillende partijen (overheid, bedrijven en huishoudens). Het doel van deze memo is de uitvoering van dit beleid concreet maken. Zodoende kunnen uitgangspunten meegeleverd worden tijdens de beginfase van (ver-)nieuwbouw en herstructurering.

2) Robuust watersysteem

De intentie van de gemeente Heemskerk is het realiseren van een klimaatbestendige leefomgeving in 2050. Om dit te bereiken is in 2021 een klimaatadaptatieplan vastgesteld. Dit plan bevat een aanpak met maatregelen die nodig zijn op het gebied van; wateroverlast, hittestress, droogte en overstroming. Tevens houden we rekening met de gevolgen voor de waterkwaliteit.

Ten aanzien van het watersysteem hanteren we de volgende uitgangspunten;

1. De waterstromen vuilwater en hemelwater gescheiden afvoeren
2. Hemelwater zoveel mogelijk lokaal bergen en infiltreren
3. In extreme situaties hemelwater afvoeren naar oppervlaktewater of (tijdelijk) bergen aan maaiveld
4. En zorgen voor voldoende ontwatering van gebouwen, wegen en groen.

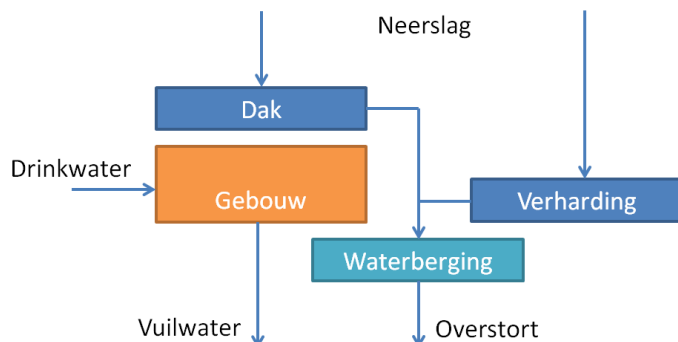
Een groot deel van de bodem van de gemeente Heemskerk is zandgrond. In dit gebied zetten we in op bergen en infiltreren. In kleiachtig gebied zetten we in op bergen en accepteren wij vanuit de waterberging een vertraagde afvoer middels een overstort naar het oppervlaktewater of de openbare ruimte.

2.1) Vuilwater en hemelwater gescheiden

De woningen en bedrijven in de gemeente kunnen voor het vuilwater aangesloten worden op het vuilwatersysteem in het openbaar gebied. Op het perceel worden vuilwater en de overstort van de bergingsvoorziening voor hemelwater apart aangeboden (zie onderstaande figuur). In gebieden met gescheiden riolering kan de overstort aangesloten worden op de hemelwaterafvoer. In gebieden met

een gemengd stelsel wordt contact opgenomen met de gemeente over de afvoerroute van het hemelwater uit de overstort.

Door het afkoppelen van het hemelwater van het vuilwatersysteem (of gemengde rioolstelsel) en deze te koppelen aan een bergingsvoorziening (op eigen terrein) ontstaat over het algemeen voldoende ruimte in het huidige gemengd stelsel om de eventuele toename van vuilwater door nieuwbouw op te vangen.

2.2) Hemelwater bergen en infiltreren

De gemeente schrijft voor dat bij (ver-) nieuwbouw en herstructurering een bergingsvoorziening wordt aangelegd, zodat de neerslag bij een maatgevende bui opgevangen kan worden. Op deze manier wordt wateroverlast zoveel mogelijk voorkomen.

In de Waterwet staat in artikel 3.5 dat perceeleigenaren primair verantwoordelijk zijn voor het verwerken van hemelwater op hun eigen terrein. In het beleid van de gemeente Heemskerk houden we 70 mm in 1 uur aan (maatgevende bui) voor het berekenen van de afmetingen van de bergings- en infiltratievoorziening (zie ook klimaatadaptatieplan). Uitgangspunt is het bergen van 70 mm neerslag dat op het verhard oppervlak valt, binnen het perceel.

De bergingsvoorziening moet zo worden aangelegd dat het regenwater kan infiltreren in de bodem en wordt daarom zoveel mogelijk boven de hoogste grondwaterstand aangelegd. De ledigingstijd van de bergingsvoorziening is 1 dag, zodat de voorziening weer gebruikt kan worden als berging voor een volgende regenbui. De voorziening bestaat uit een of meerdere infiltratiepakketten van hardsteen, infiltratiekratten of een andere voorziening waarop de hemelwaterafvoer is aangesloten. De afmetingen van de infiltratievoorziening dient te worden berekend door initiatiefnemer. In de gemeente hebben we ervaring met hardstenen infiltratiepakketten (en infiltratiekratten). In het geval de initiatiefnemer kan aantonen dat er geen mogelijkheid is het hemelwater op eigen terrein te verwerken is overleg nodig met de gemeente.

Specifieke aandachtspunten bergingsvoorziening;

- De bergingsvoorziening wordt aangelegd op het eigen perceel.
- Een groen dak aanbrengen met waterbergende capaciteit is ook een bergingsvoorziening en heeft positief effect op het vertragen van de afvoer van neerslag, omgevingstemperatuur en binnentemperatuur gebouw en is mogelijk te combineren met zonnepanelen.
- De noodoverlaat op het oppervlaktewater is alleen in gebruik bij extreme neerslag waarbij de bui van 70 mm niet geborgen kan worden in de bergingsvoorziening. Dit dient afgestemd te worden met de gemeente.
- Indien de capaciteit van de bergingsvoorziening berekend wordt op nog extremere buien (bv. 160 mm in 2 uur) is een noodoverlaat niet meer noodzakelijk.

- Indien er in de nabijheid van het perceel geen mogelijkheid is tot (nood-)afvoer van neerslag op oppervlaktewater kan overleg plaatsvinden met de gemeente om een afvoerroute te bepalen.

2.3) Afvoer water in extreme situaties

De neerslag wordt primair geborgen in de bergingsvoorziening en in de bodem op eigen terrein. In extreme situaties zit de bergingsvoorziening vol en is een overlaat noodzakelijk. Het overtollige water wordt dan tijdelijk aan maaiveld geborgen. Een andere mogelijkheid is de afvoer van het overtollige water naar het hemelwaterafvoersysteem of het nabij gelegen oppervlaktewater.

2.4) Uitgangspunten grondwater

De wegen, bebouwing en groen dienen zo aangelegd te worden dat voldoende ontwatering wordt gerealiseerd ten opzichte van het hoge grondwaterpeil. Dit zorgt ervoor dat er bergingsruimte ontstaat in de bodem. De normen voor het bouwpeil en straatpeil zijn opgenomen in het water- en rioleringsplan 'Verbinden met water' van de gemeenten Beverwijk en Heemskerk.